

De Ecologische Hoofdstructuur in Simpelveld

Profielwerkstuk

Door:

Rachel Backbier

Francisca Scholl

Inhoud

Voorwoord	3
Inleiding	4
HOOFDSTUK 1 Wat is de EHS?	5
HOOFDSTUK 2 De EHS binnen Simplveld	8
HOOFDSTUK 3 Praktijkgerichte oriëntatie van ons onderwerp	15
HOOFDSTUK 4 Onze conclusie en mening	21
Bijlagen	22
Bronvermelding	29
Logboek	31

Voorwoord

Wij zijn op ons onderwerp, de Ecologische Hoofdstructuur, gekomen via de site van Wageningen Universiteit. Daar hebben ze enkele profielwerkstuk suggesties staan en we hebben er een uitgekozen die ons leuk leek en het meeste aansloot bij onze interesses. Dit profielwerkstuk sluit aan bij de opleidingen Biologie, Bos- en Natuurbeheer, Landschapsarchitectuur en Ruimtelijke Planning en Milieukunde. Dit zijn opleidingen waar we in geïnteresseerd zijn, voornamelijk Biologie en Landschapsarchitectuur en Ruimtelijke Planning. De site van "Mijn Wageningen" heeft ons een goede start gegeven en ook meneer Baars heeft ons een steuntje in de rug gegeven en een duwtje in de goede richting. Hierbij willen we meneer Baars daarvoor bedanken.

Voor ons was het maken van een profielwerkstuk en alles wat daarbij kwam kijken een leerzame ervaring, een verrijking en een spannend avontuur. We hebben veel plezier van ons onderwerp gehad.

Inleiding

Voordat we ook maar iets wisten over ons onderwerp voor het profielwerkstuk konden we al een gok wagen over wat de Ecologische Hoofdstructuur zou kunnen zijn.

Het heeft duidelijk te maken met ecologie en hoofdstructuur klinkt als een plan dat de basis van iets moet vormen.

Zo kom je tot een heel goede definitie voor de ecologische hoofdstructuur, namelijk een plan dat de basis vormt voor de natuur in Nederland.

Omdat alle gebieden in de EHS zo specifiek zijn is het noodzakelijk om in te zoomen op een gebied, als je iets over een bepaald gebied te weten wilt komen. Daarom hebben wij ons gericht op enkele gebieden in Simpelveld. Een logische hoofdvraag is dan ook hoe nu eigenlijk de Ecologische Hoofdstructuur in Simpelveld wordt toegepast.

Daarna is het mogelijk om heel specifieke deelvragen te bedenken. Eerst wat algemenere vragen zoals wat de EHS nou eigenlijk is en vragen die we in het interview met meneer Baars gesteld hebben. Als je dan wat meer over het onderwerp weet kun je gerichte vragen stellen, die zijn gericht op de functies van de instanties die wij geraadpleegd hebben. Hierdoor hebben we ons onderwerp vanuit verschillende standpunten kunnen zien.

Voor we met meneer Baars hadden gesproken hadden we verwacht dat er over ons onderwerp veel informatie te vinden was en dit was gedeeltelijk waar. Er was veel te vinden over ons onderwerp maar dit waren gedeeltelijk grote pakken tekst en lange verslagen. En hoe vaak we het ook lazen, de context begrijp je vaak nog steeds niet. Deze verslagen zijn niet geschreven voor de normale burger om te begrijpen.

We hebben onze verwachting bij moeten stellen over de hoeveelheid informatie die we konden vinden en ook onze verwachting over hoe het met de EHS in Simpelveld gesteld zou zijn. We dachten eerst dat het wel goed gesteld zou zijn met de EHS in Simpelveld. Meneer Baars vertelde echter dat de gemeente heel naïef en nalatig is.

Wat is de EHS?

HOOFDSTUK 1

EHS is de afkorting voor Ecologische Hoofdstructuur. De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

De Ecologische Hoofdstructuur is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan uit 1990. Aanleiding voor het nieuwe beleid was de voortgaande algehele achteruitgang van het aantal planten en dieren, de afname van de biodiversiteit en de vermindering van het areaal natuur. In het Natuurbeleidsplan werd een 'ruimtelijk stabiele ecologische hoofdstructuur' beoogd waarbinnen 'duurzaam behoud, herstel en ontwikkeling van nationaal en internationaal belangrijke ecosystemen' vorm moesten krijgen.

Ongeveer 45 procent van alle hectares EHS op het land is tevens Natura 2000-gebied. Dit zijn de gebieden die Nederland heeft aangewezen op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn en waarvoor Nederland gezien de voorkomende habitats en soorten een bijzondere verantwoordelijkheid heeft. De Natura-2000 gebieden liggen vrijwel geheel binnen de EHS.

Wat is Natura-2000?

Natura-2000 is een samenhangend netwerk van beschermende natuurgebieden in heel Europa. We hebben in Europa een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, culturele en economische waarde is. Daarom is Natura-2000 door de Europese Unie in het leven geroepen. In Nederland zijn er 162 gebieden die tot Natura-2000 behoren.

De EHS bestaat uit verschillende natuurgebieden. Dit zijn onder andere bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen. Deze liggen allemaal versnipperd door Nederland. Het doel van de EHS is daarom het realiseren van grotere natuurgebieden en het aanbrengen van verbindingen tussen deze natuurgebieden. In grotere natuurgebieden is een meer diverse natuur mogelijk. Door verbindingen kunnen soorten zich over meer gebieden verspreiden.

Daarnaast zijn er ook nog landbouwgebieden en grote wateren, die ook tot de EHS behoren. Deze landbouwgebieden zijn opgekocht door de provincies, maar worden door boeren bewoond en beheerd. De overheid stimuleert dit door subsidies te geven aan de boeren zolang zij zich aan bepaalde beheersovereenkomsten houden. Deze manier van landbouw wordt agrarisch natuurbeheer genoemd.

In de Ecologische Hoofdstructuur worden planten en dieren in waardevolle natuurgebieden beschermd. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Onder bepaalde voorwaarden zijn er ontwikkelingen mogelijk. Het Rijk en de provincies hebben spelregels afgesproken over wat wel en niet kan. Ze hebben dit in overleg met gemeenten en maatschappelijke organisaties gedaan. Als er bouwplannen zijn is de belangrijkste regel waaraan voldaan moet worden het 'nee-tenzij' principe.

Wat is het 'nee-tenzij' principe?

Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen niet zijn toegestaan, tenzij er geen alternatieven zijn en er sprake is van een groot openbaar belang. De effecten van een ingreep moeten bovendien worden gecompenseerd. In de praktijk is er echter niet altijd sprake van compensatie. Zelfs als de natuur ergens anders (door bijvoegen) wordt gecompenseerd blijft het oude stukje natuur niet behouden. Dieren en planten kunnen immers niet zomaar meeverhuizen.

Met de spelregels die zijn vastgesteld willen het Rijk en de Provincie de volgende drie doelen bereiken:

1. De EHS als netwerk van natuurgebieden moet goed beschermd blijven.
2. Bij de betrokken partijen moet duidelijkheid zijn over de ruimte die er is voor ontwikkelingen in de EHS. Daarbij is veel mogelijk, maar niet alles en ook niet overal.
3. De regels bieden een houvast voor een goede uitvoering.

Bij de realisatie van de EHS werken verschillende overheden samen. Het Rijk heeft in 1995 in grote lijnen de grenzen van de EHS vastgesteld in het Structuurschema Groene Ruimte. Het Rijk financiert verder grotendeels de aankoop, de inrichting en het beheer van gebieden in de EHS.

De provincies bepalen om welke gebieden het precies gaat. Deze gebieden worden meestal in het streekplan of het provinciaal omgevingsplan opgenomen. De provincies bepalen ook welke subsidies grondeigenaren kunnen krijgen voor natuurbeheer en natuurontwikkeling.

Gemeenten leggen in bestemmingsplannen nauwkeurig vast wat wel en niet mag in een EHS-gebied. Bestemmingsplannen beschermen echter niet tegen vervuiling uit nabijgelegen gebieden. Daarvoor is milieubeleid nodig. Dit milieubeleid is een gezamenlijke inspanning van alle overheden, inclusief de waterschappen.

De EHS binnen Simpelveld

HOOFDSTUK 2

We hebben ons gericht op een aantal stukken grond in de gemeente Simpelveld die het dichtst bij onze huizen in de buurt lagen.

Daarvan behoren de volgende tot de EHS:

Gebied 1: Baaks en groeve Sweijer

Gebied 2: Zuidelijke weilanden op de Molsberg

Gebied 3: De spoorweg

En tot de Provinciale Ontwikkelingszone Groen behoort:

Gebied 4: Noordelijke weilanden op de Molsberg

Wat is de Provinciale Ontwikkelingszone Groen?

De POG is circa 29.000 hectare groot en omvat een belangrijk deel van de ecologische verbindingzones. Het uitgangspunt is dat ontwikkelingen leiden tot een kwalitatieve en kwantitatieve versterking van de ecologische structuur. Bij wijzigingen in de EHS geldt de POG als zoekgebied voor de EHS.

Uit het Stimuleringsplan voor Zuid-Limburg van de Provincie haalden we ook informatie over de ontwikkelingsvisie die de Provincie heeft voor gebieden die wij behandelen.

Een belangrijke ontwikkeling is het verbinden van kalkgraslanden door begrazingsbeheer toe te passen op een aantal kalkgraslanden en het talud van het miljoenenlijntje. In kuddeverband kunnen schapen zaden van het ene deel naar het andere transporteren. Er wordt onderzocht of dit toe te passen is op het hele traject van Eys tot aan Groeve Sweijer bij de snelweg.

Gebiedsbeschrijvingen:

Gebied 1:

- Rodeput

Beschrijving

Het kleine hellingbos bestaat uit Eiken-Haagbeukenbos en Wintereiken-Beukenbos. Er komen een aantal bijzondere vogelsoorten voor, waaronder Groene specht, Europese kanarie en Roek.

Aandachtsoorten

Roek

- Groeve Sweijer

Beschrijving

Het natuurgebied beslaat de graslanden, deels met hoogstamboomgaarden, op de hellingen rondom de Groeve Sweijer en de groeve zelf. Een deel van de omliggende terreinen ligt langs de Rode Putserbeek, een half dichtgegroeide bedding van een zijbeek van de Eyserbeek. Het gebied is rijk aan bronnen, maar deze zijn niet krachtig en de waterkwaliteit is over het algemeen laag. Op een graft langs de zuidoever van de beek staan Knolsteenbreek en Ruige veldbies. In de voormalige groeve werden zand en grind gewonnen. Nu bestaat het uit extensief beweide schrale graslanden omgeven door hellingbos op de steile randen. Op enkele plaatsen komt kwelwater aan de oppervlakte waarmee diverse poelen zijn gevuld. Deze zijn van grote betekenis voor libellen en amfibieën. Zo komen hier Rugstreeppad en Alpenwatersalamander voor. Ook voor vogels is de groeve van betekenis. Weidehavikskruid is een bijzondere plantensoort die hier voorkomt. In dit deelgebied is realisatie van boscompensatie toegestaan.

Aandachtsoorten

Rugstreeppad, Weidehavikskruid, Roek

In het bestemmingsplan voor het buitengebied van de gemeente Simpelveld worden verschillende doeleind omschrijvingen genoemd voor natuurgebied. Waar de groeve Sweijer ook onder valt.

Aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. Instandhouding, versterking en ontwikkeling van natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden.
- b. Bestrijding en voorkoming van bodemerosie en wateroverlast.

c. Ter plaatse van de op de plankaart aangeduide "meanderzone", het ontvangen, bergen en/of afvoeren van water.

Met daaraan ondergeschikt:

d. Extensief recreatief medegebruik.

Wat is extensief recreatief medegebruik?

Vormen van recreatief medegebruik gericht op landschapsbeleving, die plaatsvinden in gebieden met weinig of geen recreatieve voorzieningen en waarbij per oppervlakte-eenheid relatief weinig mensen aanwezig zijn.

Over het gebruik van de grond van natuurgebied voor bebouwing wordt gezegd dat op de tot "natuurgebied" aangewezen gronden niet mag worden gebouwd.

Gebied 2:

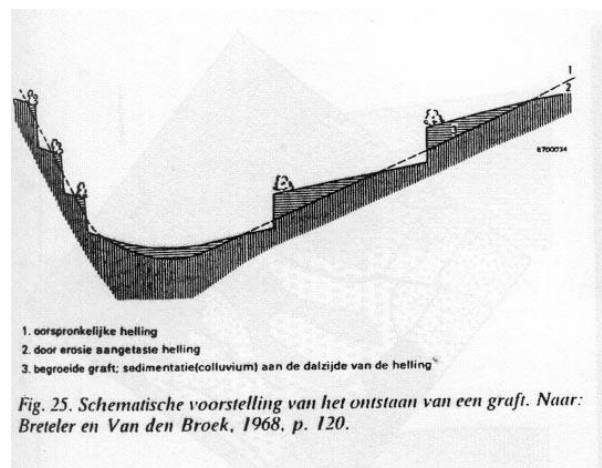
- Molsberg

Beschrijving

De steile helling tussen Hulsveld en Molsberg bestaat volledig uit graftenrijke maar soortenarme graslanden. Het gebied wordt doorsneden door drie schaduwrijke holle wegen.

Wat zijn graften?

Een graft is een al bestaande of aangelegde knik in een helling, die begroeid is. Graften zijn ontstaan doordat men bij ontginningen smalle stroken bos dwars op de hellingrichting spaarde om erosie van de akkers tegen te gaan. Ze bieden ook een woon- of schuilplaats voor wild (dassen, marters, vogels, enz.).

Dit gebied bestaat uit akkerland en weilanden die begraaasd worden door koeien en schapen.

Boven: een graft

Onder: een holle weg

Gebied 3:

- Miljoenenlijn Eys - Simpelveld

Beschrijving

Delen van de taluds zijn met opgaand bos en struikgewas begroeid. Een groot deel is bedekt met redelijk goed ontwikkelde grazige vegetaties met onder andere Wilde hokjespeul en Ruw vergeet-mij-nietje.

Aandachtsoorten

Wilde hokjespeul

- Emplacement Simpelveld

Beschrijving

Het emplacement van Simpelveld ligt op de splitsing van de spoorlijnen richting Bocholtz en richting Kerkrade. Direct rond de rails, op de taluds en in de omliggende graslanden groeien veel bijzondere plantensoorten, zoals Gele kamille, Fraaie vrouwenmantel, Keizerskaars, Bolderik, Bont kroonkruid en de zeldzame Kleine bergsteentijm en Kalkhoornbloem. Het is ook een belangrijk gebied voor diverse soorten warmteminnende insecten.

Aandachtsoorten

Wilde hokjespeul, Klein bergsteentijm

- Simpelveld-A76

Beschrijving

Het talud en de bermen van dit traject van het miljoenenlijntje zijn minder soortenrijk en waardevol dan het deel tussen Eys en Simpelveld. Toch zijn deze bermen nog goed ontwikkeld en komen er bijzondere planten- en diersoorten voor, die de spoorlijn als verbinding kunnen gebruiken.

Aandachtsoorten

Sleedoorpage

In het bestemmingsplan van de gemeente Simpelveld staat het miljoenenlijntje en zijn taluds aangegeven voor spoorwegdoeleinden. Deze stukken gebied hebben voornamelijk de functie van ecologische verbindingzone. Deze zones zijn verbindingzones die grote en kleine natuurgebieden aan elkaar koppelen en zo een grootschalig ecologisch netwerk maken. Deze verbindingen zijn nodig om genetische uitwisseling tussen plant- en diersoorten van verschillende gebieden mogelijk te maken. Ook wordt zo het leefgebied van de plant- en diersoorten groter. De ecologische verbindingzones zijn van zeer groot belang omdat ze het

grootste doel van de EHS verwezenlijken. De spoorweg is vanwege zijn formaat zelfs een robuuste verbindingzone.

Wat zijn robuuste verbindingen?

Onder robuuste verbindingen worden grootschalige verbindingzones tussen grote natuurgebieden verstaan. Zij zijn essentieel voor een goed functionerende EHS. Met de robuuste verbindingen wordt circa 27.000 hectare nieuwe natuur aan de EHS toegevoegd. Net als de rest van de EHS, moeten de robuuste verbindingen voor 2018 zijn gerealiseerd. Robuuste verbindingen worden ook wel (ecologische) corridors genoemd.

Gebied 4:

- Molsberg

Beschrijving

Een aantal velden gelegen tussen de Molsberg, de Huls en de A-76. Het is een agrarisch gebied met landschappelijke en/of natuurlijke waarde.

Wat is landschappelijke waarde?

De aan een gebied toegekende waarde gekenmerkt door het waarneembare deel van het aardoppervlak die wordt bepaald door de onderlinge samenhang en beïnvloeding van de "levende" en "niet-levende" natuur.

Wat is natuurlijke waarde?

De aan een gebied toegekende waarde gekenmerkt door geologische, geomorfologische, bodemkundige en biologische elementen, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang.

In het bestemmingsplan voor het buitengebied van de gemeente Simpelveld worden verschillende doeleind omschrijvingen genoemd, voor agrarische gebieden met landschappelijke en/of natuurlijke waarde.

- a. Dynamisch agrarisch gebruik.
- b. Bestrijding en voorkoming van bodemerosie en wateroverlast.
- c. Instandhouding en ontwikkeling van de aanwezige natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden.

- d. Bescherming van aangrenzend natuurgebied, de zogenaamde buffering
- e. Ter plaatse van de op de plankaart aangeduide "meanderzone", het ontvangen, bergen en/of afvoeren van water.
- f. Ontsluiting van de afzonderlijke percelen.
- g. Recreatief medegebruik.

Over het gebruik van deze agrarische gebieden wordt gezegd: "op de tot 'agrarische gebied met landschappelijke en/of natuurlijke waarde' aangewezen gronden mag niet worden gebouwd".

Praktijkgerichte oriëntatie van ons onderwerp

HOOFDSTUK 3

Om ons te verdiepen in ons onderwerp hebben wij contact gezocht met verschillende mensen en organisaties. Zo zijn we begonnen met het zoeken van specialisten in ons onderwerp in onze omgeving.

We werden al meteen doorverwezen naar Jan Baars, een natuurliefhebber en specialist in de ecologische hoofdstructuur van Simpelveld. Hij spoorde ons aan om zeker de gemeente en provincie aan te spreken.

Het gesprek met Jan Baars

Datum: maandag 26 oktober 2009

Jan Baars is biologieleraar op het Sophianum in Gulpen. Hij is een liefhebber en kenner van de natuur in en rond Simpelveld. Hij is een fanatiekeling als het op de natuur aan komt en vooral de das.

Nadat wij hem gebeld hadden, hebben we telefonisch een afspraak gemaakt om een paar dagen later op bezoek te gaan bij hem om hem een paar vragen te kunnen stellen. Veel van onze vragen kon hij niet direct beantwoorden, omdat hij het onderwerp alleen kent vanuit zijn standpunt. Hij heeft ons echter wel veel kunnen vertellen en uit zijn verhaal hebben we de volgende vragen toch kunnen beantwoorden.

1. Welke instantie beheert en verzorgt de stukken grond in Simpelveld?

Antwoord

De gebieden van de EHS worden opgekocht door het Rijk. Eerst was het ministerie van Landbouw, Natuur en Voeding (LNV) verantwoordelijk voor de ecologische hoofdstructuur, nu wordt sinds 1 januari 2009 deze positie ingenomen door de provincie. De provincie en de gemeente horen samen te werken met kleinere organisaties zoals het IKL die de stukken grond verzorgen.

Wat is het IKL?

De stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg, IKL (Landschapsbeheer Limburg) werkt provinciebreed aan de zorg voor een zichtbaar, ecologische en cultuurhistorisch waardevol landschap in de Limburgse buitengebieden. In tegenstelling tot terreinbeherende instanties als Limburgs Landschap, Staatsbosbeheer of Natuurmonumenten heeft IKL geen terreinen in eigendom.

2. Kun je met een bouwvergunning in EHS gebied bouwen?

Antwoord

Als een organisatie iets wil gaan bouwen in EHS gebied is hierop het 'Nee, tenzij' principe van toepassing. Hoewel hier aan voldaan moet worden is dit vaak niet het geval. Verlies van grond moet gecompenseerd worden. Een voorbeeld: "Een golfclub wil nieuwe golfvelden aanleggen, deze liggen echter in EHS gebied. Het 'Nee, tenzij' principe zegt dan dat deze er niet mogen komen. Er is namelijk een alternatief (de velden ergens anders aanleggen) en er is geen sprake van een groot algemeen belang." Er kan dus in principe nooit gebouwd worden in gebied dat tot de EHS behoort, tenzij veel mensen er baat bij hebben. Wil iemand dus een bouwvergunning aanvragen moeten zijn plannen aan strenge eisen voldoen.

3. Wat zijn de regels waaraan mensen zich moeten houden die op het EHS gebied wonen of agrarische bedrijven hebben?

Antwoord

Voor boeren is het vaak moeilijk om zich aan de regels rond de EHS te houden. Een boer kan zijn bedrijf niet stoppen. Hij moet zich altijd afvragen of er alternatieven zijn, meestal zijn die er niet. Daarom zal er redelijk soepel met regels worden omgegaan.

Mensen die in en om de EHS wonen, moeten er altijd rekening mee houden dat de natuur vooraan staat.

Vooral in hamsterkernegebieden die op akkerland liggen gelden strenge regels. Boeren mogen geen bestrijdingsmiddelen gebruiken, ze mogen niet te diep ploegen, ze mogen maar bepaalde gewassen verbouwen en ze moeten hun oogst iets langer laten staan en in de hoeken een kleine hoeveelheid gewas laten staan.

4. Wat willen ze bereiken met de EHS gebieden in Simpelveld?

Antwoord

In Simpelveld is het niet veel anders dan in ander delen van Nederland. Men wil de natuur behouden en verbeteren. Daarnaast willen ze ook nieuwe natuur aanleggen.

5. Wie controleert of het doelen in de EHS worden bereikt?

Antwoord

De provincie controleert dit veelal, omdat het hun verantwoordelijkheid is.

6. Komt er beschermde flora en/of fauna voor in EHS gebieden?

Antwoord

De natuur staat in de EHS vooraan, het maakt niet uit of er wel of niet beschermde planten of diersoorten voorkomen. De regels blijven hetzelfde.

7. Zijn ze op dit moment met speciale projecten in Simpelveld bezig?

Antwoord

De EHS is in Simpelveld niet zo uitgebreid. Er is een tijd geleden wel een project geweest over het Hellingbos. Het Hellingbos was namelijk erg in verval geraakt en moest nodig worden opgeknapt. Het heeft een hoge culturele en religieuze waarde heeft.

8. Wat voor nadelen heeft de EHS, en wat voor voordelen?

Antwoord

De gemeente moet de regels in het bestemmingsplan vastleggen. Zodra de gemeente echter de regels heeft vastgelegd kunnen ze met een gebied niks anders meer doen. De regels van de EHS leggen de gemeente beperkingen op en dit vinden zij natuurlijk niet prettig. De ontwikkeling van de EHS wordt zo erg beperkt.

Voordelen zijn natuurlijk meer en grotere natuurgebieden.

We hadden ook nog een vraag over het jagen in gebied van de EHS. Jan Baars zei echter dat de ecologische hoofdstructuur en de jacht niks met elkaar te maken hebben. Jagen in EHS gebied mag, want dit zijn vaak ook privé-terreinen. Zolang de eigenaar van de grond ook eigenaar is van het jachtbewijs mag hij jagen op zijn grond. Hij mag het ook verpachten zodat iemand anders op zijn land kan jagen. In gebieden van Rijkswaterstaat mag helemaal niet gejaagd worden.

Daarnaast heeft hij ons een heleboel adressen en telefoonnummers gegeven van mensen die we zouden kunnen contacteren vanwege ons onderwerp. Zoals de ecologen van provincie Limburg en meerdere natuurorganisaties.

Lezing IKL

Datum: dinsdag 24 november 2009

De lezing was georganiseerd door heemkundevereniging 'De Bongard' uit Simpelveld en Bocholtz. Geïnteresseerden konden ook komen.

Deze lezing was 's avonds van acht tot half elf en we hebben een paar interessante dingen gehoord. Hij had echter niet veel aansluiting op ons onderwerp en diende meer als verdieping. De mevrouw vertelde eerst iets algemeen over de stichting, daarna over wat ze zo doen, waar ze voor staan en vertelde toen iets over projecten die ze hadden in Simpelveld.

De stichting heeft 4 sleutelmerken: vrijwilligerswerk, landschapsbeheer, soortenbescherming en cultuurhistorie.

Voor ondersteunende adviezen, cursussen en regelingen kunnen particulieren, boeren en gemeenten bij IKL terecht. Op basis van de specifieke kennis en de inzet van gevarieerde middelen werkt IKL aan het behoud en de ontwikkeling van streekeigen flora en fauna in Limburg. Dit verzekert ons van een levend landschap in de toekomst. Ze richten zich op onderhoud en herstel van karakteristieke elementen en patronen in het landschap. De zorg richt zich onder meer op houtwallen, bosjes, knotbomen, poelen, hoogstamboomgaarden, heggen, holle wegen, graften en grafheuvels.

We konden concluderen dat we een paar dingen al wisten die ze ons vertelde en een aantal dingen konden we als verdiepende informatie gebruiken.

Veldverkenning van onze gebieden

Datum: woensdag 2 december 2009

In totaal hebben we 3 uur rond gestruind door velden en over heuvels.

We hebben vooral gebied 1 bezocht. Dat is Baaks, de groeve Sweijer en een stukje spoorlijn. Dit is het gebied waarmee we het minst bekend waren. We wisten dat er ergens runderen liepen en dat er een groeve was, maar waar precies wisten we niet. We hebben onze fietsen dicht bij

de Rolduckerweg en de A76 achtergelaten en zijn de A76 afgelopen tot aan de spoorlijn. Het strookje land meteen naast de A76 is Provinciale Ontwikkelingszone Groen en daarna komt een stukje Bos- en natuurgebied. Het grootste gedeelte van de Baaks en groeve Sweijer is Nieuw natuurgebied. We vonden de runderen die daar grazen. De kikkerpoel hebben we ook gespot. Dit was echter een vervallen, drassig en modderig poeltje, door de runderen in gebruik als drinkbak. Het was een nuttige expeditie.

Contact via de mail met een ecooloog van de Provincie uit Maastricht

Meneer Jan Baars had ons op het hart gedrukt dat we zeker contact moesten zoeken met de ecologen van provincie Limburg in Maastricht, maar doordat we geen vervoer konden regelen hadden we besloten ze te mailen. Dit ging niet helemaal vlekkeloos omdat we de mail per ongeluk naar het verkeerde adres hadden gestuurd namelijk dat van gemeente Maastricht. Zij waren echter zo aardig om toch te reageren en ons naar de juiste site te verwijzen. Nadat we toen onze mail naar het juiste adres hadden gestuurd, dat van provincie Limburg, kregen we een mail terug van een van hun ecologen. Meneer Ruud Sniijders gaf ons zeer waardevolle informatie. Hij verwees ons ten eerste naar de site van de provincie Limburg, daarop is het Provinciaal Omgevingsplan Limburg te vinden. Dit document hadden we ook al zelf gevonden. Hij gaf ook aan dat daar plankaarten te vinden waren, die hadden we echter ook al. Aan de tweede site die hij ons gaf hadden we het meest. Daarop waren namelijk de gebiedsbeschrijvingen te vinden en die hadden we hard nodig. Hij gaf ons ook de link naar de digitale versie van het 'handboek streefbeeld voor natuur en water in Limburg', dat was handig omdat daar goede beschrijvingen in staan en er veel extra informatie in staat.

De ecooloog Ruud Sniijders van de Provincie was erg behulpzaam en zijn we zeer dankbaar voor zijn hulp. Dat hebben we ook nog laten weten in een mail terug aan hem.

Het bezoek aan de gemeente Simpelveld

Datum: donderdag 10 december 2009

De gemeente was niet erg behulpzaam en niet uitnodigend. We konden geen afspraak maken en alleen tijdens openingstijden komen en dan moesten we maar zien of ze tijd voor ons hadden en of ze ons konden helpen.

We mochten plaatsnemen in een kleine vergaderruimte en de mevrouw zei dat ze iemand zou zoeken die ons verder kon helpen. Ze wist zelf niet waar we het over hadden, toen we vertelden dat we wat vragen over de ecologische hoofdstructuur hadden. Ze wist zelfs niet wat de EHS was. De mevrouw die toen meekwam had een kaart van de groene waarden. Wat helemaal hilarisch was, was dat wat de mevrouw aanwees als Simpelveld helemaal niet Simpelveld was. Ze had geen flauw idee waar ze moest zoeken en een van ons moest het aanwijzen. Ze waren beiden van mening dat er geen EHS in Simpelveld voorkomt terwijl het op de kaart duidelijk aangegeven was. Ze vroegen een beetje geïrriteerd wat we nu dan precies wilden en meer als een bestemmingsplan konden ze ons niet geven. Dus toen we hadden afgesproken dat ze voor ons het bestemmingsplan zou kopiëren en op zou sturen, waren we weer weg.

Na anderhalve week hadden we nog steeds niks gekregen en een beetje boos belden we aan het begin van de kerstvakantie naar de gemeente. Na tien minuten in de wacht te hebben gestaan kregen we de juiste persoon aan de lijn. Ze kon zich nog wel herinneren wie we waren en ze zou alsnog het bestemmingsplan voor ons kopiëren. Dit was ze namelijk helemaal vergeten. We moesten het dan wel even zelf komen halen een uur later.

Wij vonden dit zeer onvriendelijk en erg onprofessioneel. Wat we uiteindelijk hebben gekregen van de gemeente was niet alles waar we om gevraagd hadden maar het heeft ons wel enigszins geholpen.

Contact via de telefoon met Natuurmonumenten

We hebben ook gebeld naar het hoofdkantoor van Natuurmonumenten gelegen op de Brunsummerheide. Daar waren ze al even onbehulpzaam als op de gemeente. We konden niet op afspraak komen en we moesten zelf maar uitzoeken wie ons iets over de EHS kon vertellen. Het was er niet meer van gekomen om op bezoek gegaan bij hun, dus hebben we onze informatie gezocht op hun site.

Onze conclusie en mening

HOOFDSTUK 4

In onze maatschappij is het volgens ons heel moeilijk om een project als de ecologische hoofdstructuur te verwezenlijken. Iedereen heeft verschillende belangen en kijkt er vanuit een ander standpunt naar. Echt goed samenwerken is moeilijk omdat het grote organisaties zijn die allemaal denken dat ze voorrang hebben op de ander. Allemaal willen ze de natuur verbeteren en zelf economisch gezien er op vooruit gaan. En als ze al met elkaar om de tafel gaan zitten gaan ze al uit van elkaars ongelijk en zien eerst de verschillen tussen hun organisaties en niet dat waar ze allemaal voor strijden, namelijk de natuur.

Mensen willen zich niet beperkt voelen en toch nog natuur overhouden en dat gaat niet samen.

We kunnen uiteindelijk concluderen dat in Simpelveld weinig wordt gedaan aan de Ecologische Hoofdstructuur. Dit bleek voornamelijk uit het gesprek met het gemeentepersoneel van grondgebiedzaken. Die van mening waren dat er geen EHS voorkwam in Simpelveld. In het bestemmingsplan was wel al vermeld dat de gebieden tot natuurgebied of agrarisch beheergebied behoren, maar dit ligt in hun ogen niet voor 100% vast.

Over de stand van zaken hebben we niks kunnen vinden en we kunnen dus ook niet met zekerheid zeggen dat alles goed verloopt. Wij kregen die indruk echter niet. Er zal bij ons in de gemeente nog een heleboel moeten gebeuren.

Het is nog maar de vraag of het idee van de EHS in Simpelveld in 2018 volbracht is. Wij denken dat het moeilijk wordt om dit te bereiken.

Bijlagen

- Detail van de Kaart Groene waarden – Plankaart Zuid.
- Detail van de gebieden die we besproken hebben met foto's.

Groene waarden – Plankaart Zuid

Legenda

Perspectief 1: Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

- Bos- en natuurgebied
- Nieuwe natuurgebied
- Beheersgebied
- Overige functies in de EHS
- Ecologisch water
- Beschermd- en staats-natuurmonumenten
- Speciale beschermingszone Vogel- en Habitatrichtlijn

Perspectief 2: Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG)

- Provinciale Ontwikkelingszone Groen

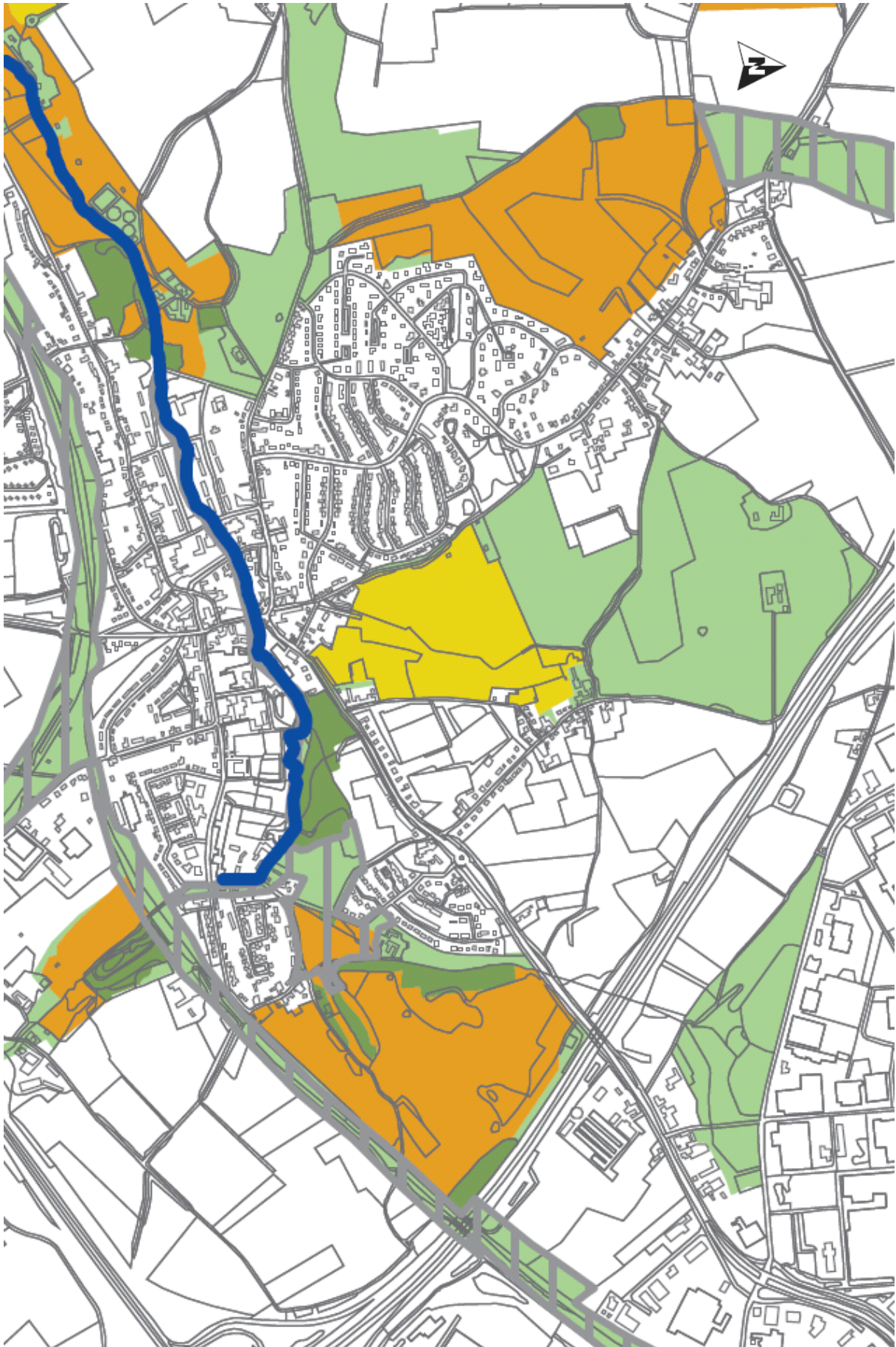
Aanvullende categorie

- Hamsterkernleefgebieden
- Ecologische verbindingzone
- Landbouw in Robuuste verbinding
- Ontgrondingen
- Beek met specifiek ecologische functie
- Water
- Provinciegrens

POL-herziening op onderdelen EHS
Vastgesteld: Provinciale Staten 14 oktober 2005
Geactualiseerd t/m maart 2008

1:50.000

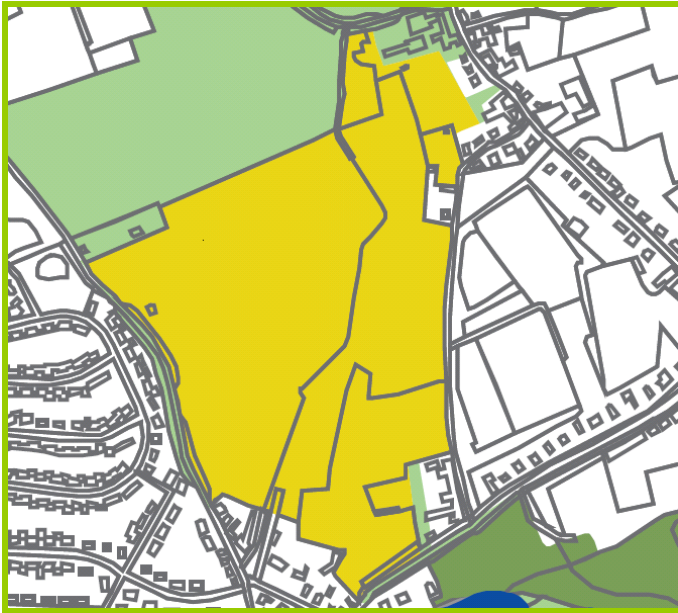
Detail van de Kaart Groene waarden – Plankaart Zuid

Gebied 1: Baaks en groeve Sweijer

Boven rechts: de poel
Boven links: de runderen
Links: Baaks met uitzicht op de groeve Sweijer en het bos met de roeken

Gebied 2: Zuidelijke weilanden op de Molsberg

Helemaal boven: uitzicht over zuidelijke stuk van het gele gebied, met uitzicht op de kerk
Boven: links en rechts zijn weilanden, doorsneden door een weggetje
Rechts: weiland met graff

Gebied 3: De spoorweg

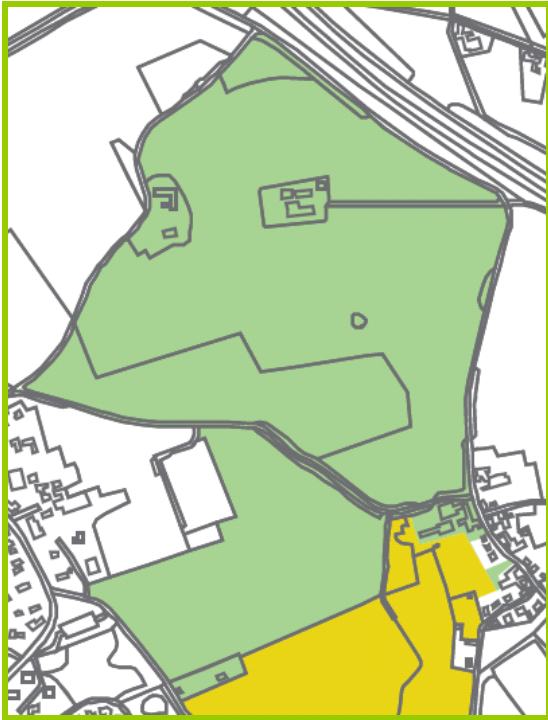

Onder: de spoorweg met daarboven de A76

Rechts: de berm naast de rails

Gebied 4: Noordelijke weilanden op de Molsberg

Onder: uitzicht op de A76 en de akkers

Helemaal onder: de akkers met op de horizon de boerderijen die ook op het kaartje te zien zijn binnen het groene gebied

Bronvermelding

Boeken/bestaande documenten:

- Boek Toetsing groene wet- en regelgeving
Uitgegeven door: Provincie Limburg, Afdeling Landelijk gebied,
Cluster Natuur.
- Bestemmingsplan buitengebied gemeente Simpelveld
- Gemeentegids Simpelveld 2009-2010

Internetpagina's:

De internetpagina van Natuurmonumenten:

<http://www.natuurmonumenten.nl/content/groeve-sweijer-0>

De internetpagina van stichting Inrichting Kleine Landschapselementen (IKL):

<http://www.ikl-limburg.nl/>

Stimuleringsplan Zuid-Limburg:

http://www.limburg.nl/upload/algemeen/StimuleringsplanHerzieningVII/StimplanGebiedsbeschr_ZuidLimburgZuid_vastgesteld_september_2002_update_2008.pdf

Provinciaal Omgevingsplan Limburg:

<http://portal.prvlimburg.nl/poldigitaal/?maintopic=761>

Digitale versie van het 'handboek streefbeelden voor natuur en water in Limburg':

<http://www.limburg.nl/upload/pdf/HB-web.pdf>

De internetpagina van Wageningen Universiteit:

<http://www.wageningenuniversity.nl/NL/>

De internetpagina van "Mijn Wageningen":

http://www.mijnwageningenuniversity.nl/pws/?section=leefomgeving&Pr ofielwerkstuk_ID=77b409e1-a5ae-6aa0-8f38-20e7def5d2f3

Contactpersonen:

- Jan Baars, natuurliefhebber en kenner
- Ruud Snijders, ecooloog van de Provincie
- Personeel Gemeente Simpelveld, afdeling Grondgebiedzaken
- Woordvoerder van de IKL lezing